

DOI: 10.5604/01.3001.0015.9797

Robert Socha

Akademia WSB w Dąbrowie Górniczej
ORCID: 0000-0003-2388-1819
e-mail: rsocha@wsb.edu.pl

Alina Wołoch

Akademia WSB w Dąbrowie Górniczej
e-mail: alina.a@wp.pl

Ochrona prawna sygnalistów – wybrane aspekty

STRESZCZENIE

Patrząc przez pryzmat zapewnienia bezpieczeństwa społeczeństwu poprzez zapewnienie bezpieczeństwa jednostce, istotnym z punktu widzenia tego społeczeństwa jest wprowadzenie takich regulacji prawnych, które zagwarantują ochronę osobom dokonującym zgłoszenia o naruszeniach prawa, tzw. sygnalistom, dla których w obecnym prawodawstwie jedynym zabezpieczeniem jest właściwy sąd pracy oraz, w niektórych przypadkach, kodeks postępowania karnego. Celem Unii Europejskiej jest wymuszenie – poprzez Dyrektywę – wprowadzenia odpowiednich uregulowań na szczeblu krajowym, które przyczynią się do zapewnienia odpowiedniego poziomu bezpieczeństwa osobom dokonującym zgłoszeń nieprawidłowości zarówno poprzez kanały wewnętrzne przedsiębiorstwa, jak i na szczeblu organów publicznych czy w przypadku ujawnienia publicznego.

Słowa kluczowe: ochrona, sygnaliści, bezpieczeństwo, Dyrektywa UE o ochronie sygnalistów.

Celem artykułu jest przybliżenie kwestii ochrony prawnej osób zgłaszających naruszenia prawa, tzw. sygnalistów, w związku z wejściem w życie 23 października 2019 r. Dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady Europy (UE) 2019/1937 w sprawie ochrony osób zgłaszających naruszenia prawa Unii¹. Polska, tak jak i inne kraje europejskie, zobowiązana została do dostosowania obowiązującego prawa do uregulowań unijnych z terminem realizacji 17 grudnia 2021 r. Celem dokumentu jest „poprawa egzekwowania prawa i polityki Unii w określonych dziedzinach poprzez ustanowienie wspólnych minimalnych norm zapewniania-

---

¹ Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady Europy (UE) 2019/1937 w sprawie ochrony osób zgłaszających naruszenia prawa Unii (Dz.U. UE L305 z 26.11.2019 r.).

jących wysoki poziom ochrony osób zgłaszających naruszenia prawa Unii², ze szczególnym wymogiem wdrożenia i utrzymania kanałów zgłaszania nadużyć i obsługi zgłoszeń.

Dyrektywa UE podkreśla kluczowe znaczenie sygnalisty w ochronie dobra społecznego. Aby wykorzystać potencjał, UE poprzez dyrektywę chce zapewnić sygnalistom ochronę, przede wszystkim przed działaniami odwetowymi w związku z faktem, że naruszenia prawa administracyjnego, karnego lub naruszenia innego rodzaju stanowią spore zagrożenie dla interesu publicznego, a tym samym dobra społecznego³. Głównym celem wprowadzenia dyrektywy jest tym samym zapewnienie sygnalistom skutecznej ochrony. Obowiązujące dotychczas w UE regulacje pokazują, jak niewystarczający poziom ochrony w jednym państwie członkowskim wpływa również niekorzystnie na funkcjonowanie innych państw członkowskich oraz Unii Europejskiej jako całości. Dyrektywa dotyczy m.in. obszaru zamówień publicznych, usług finansowych, bezpieczeństwa produktów wprowadzanych na rynek wewnętrzny, bezpieczeństwa transportu, ochrony środowiska, bezpieczeństwa jądrowego, bezpieczeństwa żywności, kwestii zagrożeń zdrowia publicznego, bezpieczeństwa informacji, naruszeń danych osobowych oraz pomocy w zwalczaniu korupcji, zapewnienia równych warunków rynkowych, bezpieczeństwa zatrudnienia i higieny pracy⁴. Jednak art. 2 ust. 2 Dyrektywy wyraźnie zezwala Państwom UE na rozszerzenie przedmiotowego zakresu w ramach krajowych przepisów wykonawczych.

Istotny jest zapis Dyrektywy⁵, który podkreśla, jak rozumieć dokonanie zgłoszenia w dobrej wierze oraz w przekonaniu, iż zgłaszane kwestie są prawdziwe. Jednocześnie narzuca się wymóg ochrony w przypadku przekazania informacji niepełnych lub wskutek niezamierzonego błędu. Zgodnie z Dyrektywą konieczna jest także ochrona sygnalistów w zakresie ujawniania publicznego, w tym zasad demokracji (m.in. przejrzystość i rozliczalność) oraz w zakresie praw podstawowych, przy zachowaniu równowagi pomiędzy interesem pracodawców a interesem społeczeństwa w zakresie ochrony przed szkodą.

Dyrektywa narzuca również obowiązek ochrony dla osób, które nie stanowią pracowników w rozumieniu art. 45 ust. 1 TFUE⁶, które mogą odgrywać kluczową rolę w kontekście ujawniania nieprawidłowości m.in. w zakresie wytwarzania, transportu i dystrybucji niebezpiecznych produktów czy naruszeń finansowych. Ochrona winna w ich przypadku nie tyle gwarantować ciągłość zatrudnienia, co zabezpieczać interes i chronić np. przed wypowiedzeniem umowy na świadczenie usług, utraty licencji, przymusu. Ochrona winna również obejmować swoim zakresem działania pośrednie dotyczące współpracowników, krewnych osób dokonujących zgłoszeń, a także działania wobec podmiotu prawnego, którego właścicielem jest osoba dokonująca zgłoszenia. Państwa UE zostały zobowiązane do zakazania wszelkich form represji wobec sygnalistów⁷. Dyrektywa zawiera niewyczerpujący wykaz działań odwetowych – oprócz rzeczywistych represji zabronione są również groźby i ich próby⁸.

² Ibidem, art. 1.

³ Ibidem, pkt (3).

⁴ Ibidem, pkt (6) – (17).

⁵ Ibidem, pkt (32).

⁶ Traktat o funkcjonowaniu Unii Europejskiej (Dz.U. UE C-326 z dnia 26.10.2012 r.).

⁷ Dyrektywa UE 2019/1937, art. 19.

⁸ M. Wurm, *Die Whistleblower-Richtlinie der EU: Was sind die Konsequenzen für Unternehmen?*, na: <https://se-legal.de/die-whistleblower-richtlinie-der-eu-was-sind-die-konsequenzen-fur-unternehmen/>, dostęp: 12.05.2022 r.

Innym środkiem ochrony sygnalistów jest odwołanie ciężaru dowodu w postępowaniu sądowym i administracyjnym, zgodnie z art. 21 ust. 5 dyrektywy. Zgodnie z tym na sygnaliście nie spoczywa już ciężar dowodu, że był dyskryminowany. Organ, który zastosował niekorzystny środek, musi raczej udowodnić, że nie jest to niedopuszczalny odwet oparty na sygnalizowaniu nieprawidłowości. Regulacja ta stanowi również innowację w stosunku do prawa polskiego, zgodnie z którym dotychczas ciężar dowodu spoczywał na sygnaliście. Dyrektywa przewiduje również sankcje dla osób, które utrudniają lub próbują utrudniać zgłaszanie, podejmują działania odwetowe lub nie zachowują poufności tożsamości sygnalistów⁹.

Ponieważ poczucie bezpieczeństwa ma charakter subiektywny i zależy przede wszystkim od konkretnej jednostki – jej konstrukcji psychicznej, emocji i uwarunkowań zewnętrznych, jego zapewnienie będzie „nie tyle określonym stanem rzeczy, ile ciągłym procesem społecznym, w ramach którego podmioty działające starają się doskonalić mechanizmy zapewniające im poczucie bezpieczeństwa”¹⁰. Bezpieczeństwo zapewniane przez podmiot działania ma zatem charakter nie statyczny lecz kinetyczny¹¹.

Do momentu wejścia w życie polskiej ustawy o ochronie osób zgłaszających naruszenia prawa sygnalista postrzegany jest jako osoba zgłaszająca: korupcję lub inne działania o charakterze przestępczym, niedopełnienia obowiązków, niezgodnych z prawem decyzji, sytuacji zagrożenia zdrowia publicznego i środowiska naturalnego, nadużycia władzy, nieuprawnionego wykorzystywanie publicznych środków i majątku, rażącego marnowania zasobów publicznych, konfliktu interesów oraz wszystkich działań mających ukryć te nieprawidłowości¹². Parlament Europejski definiuje sygnalistę „jako osobę, która zgłasza lub ujawnia informacje w interesie publicznym, w tym w europejskim interesie publicznym, dotyczące czynów nielegalnych lub zabronionych bądź stanowiących zagrożenie lub powodujących szkodę, które to czyny szkodzą interesowi publicznemu lub narażają go na niebezpieczeństwo, zazwyczaj, choć nie tylko, w związku ze stosunkiem pracy sygnalisty w sektorze publicznym lub prywatnym, stosunkiem umownym lub działalnością w związku zawodowym lub stowarzyszeniu; podkreśla, że obejmuje to osoby pozostające poza tradycyjnymi stosunkami pracownik–pracodawca, takie jak konsultanci, wykonawcy, stażyści, wolontariusze, pracownicy będący studentami, pracownicy tymczasowi, byli pracownicy, które posiadają dowody takich czynów i na uzasadnionych podstawach uważają, że przekazywane informacje są prawdziwe”¹³.

W Polsce do momentu publikacji ustawy żaden z aktów prawnych nie reguluje definicji sygnalisty oraz nie gwarantuje kompleksowych rozwiązań służących ich ochronie, co wpisuje się w sektorowy model ochrony. Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego, które

⁹ Dyrektywa UE 2019/1937, pkt (23).

¹⁰ Szerzej: J. Kukułka, *Bezpieczeństwo a współpraca europejska: współzależność i sprzeczność interesów*, „Sprawy Międzynarodowe” 1982.

¹¹ R. Gwardyński, *Safety In Praxeological Approach [w:] Security – Threats, Law and Organization, Schriften zu Mittel- Und Osteuropa In der Europäischen Integration, Band 24*, red. G. Sander i In., Verlag Dr. Kovač, Hamburg 2019, s. 11–12.

¹² Zob. R. Szymczykiewicz, *Miejsce tzw. sygnalistów w polskim systemie prawnym*, Warszawa 2018.

¹³ Rezolucja Parlamentu Europejskiego z dnia 24 października 2017 r. w sprawie uzasadnionych środków ochrony sygnalistów działających w interesie publicznym podczas ujawniania poufnych informacji posiadanych przez przedsiębiorstwa i organy publiczne (2016/2224(INI)) (Dz.U. UE. C-346 z dnia 27.09.2018 r., pkt 14).

obowiązywało od dnia 3 lipca 2016 r., wskazywało dotychczas wyłącznie na konieczność zagwarantowania ochrony osobom zgłaszającym nadużycia, jednak sam jej mechanizm oraz wdrożenie pozostało w gestii państw członkowskich¹⁴.

Aktualny system prawny w Polsce zapewnia sygnaliście możliwość dochodzenia swoich praw przed sądem w kwestii wypowiedzenia umowy o pracę czy rozwiązania stosunku pracy bez wypowiedzenia, wnioskując o przywrócenie, o ile to możliwe, na poprzednie stanowisko bądź żądając odszkodowania. Z formalnego punktu widzenia przywrócenie pracownika do pracy na poprzednich warunkach pracy oznacza, że pracownik ma prawo domagać się zatrudnienia na tym samym stanowisku pracy, jakie zajmował uprzednio – nie wystarcza zaś zapewnienie mu pracy na stanowisku równorzędnym¹⁵, natomiast za okres pozostawania bez zatrudnienia sygnalista może domagać się dodatkowo zapłaty wynagrodzenia. Brak jednak konkretnych przepisów, które nakazywałyby sądowi badać pozorność podanej przyczyny wypowiedzenia, co niesie za sobą brak sankcji za działania odwetowe pracodawcy¹⁶.

Inaczej ma się sprawa w przypadku służb mundurowych, gdzie status funkcjonariuszy wynika ze stosunku administracyjno-prawnego, nawiązanego w momencie dobrowolnego zgłoszenia się do służby¹⁷, co zgodnie z orzecznictwem sądowym wskazuje, iż organ jednostronnie i władczo kształtuje sytuację prawną funkcjonariuszy. Żadne przepisy odnoszące się do służbowych formacji mundurowych nie zawierają adnotacji odnośnie ewentualnej ochrony sygnalistów, co więcej, władze mogą takiej osobie tę służbę utrudnić poprzez wszczynanie postępowań dyscyplinarnych, zwolnienie ze służby czy wykorzystanie poleceń służbowych¹⁸. Istnieje więc konieczność stworzenia formuły prawnej funkcjonariuszy, która umożliwi podnoszenie zarzutu szykanowania sygnalisty i zapewnienie ochrony sygnalistom we wszystkich formacjach służb mundurowych. Taką próbę podjęto podczas wprowadzania korekt do pierwszego projektu ustawy dotyczącej osób zgłaszających naruszenia prawa. Zgodnie z zapisami dokumentu opublikowanego 14.04.2022 r. rozszerzony został katalog osób zgłaszających lub ujawniających publicznie informacje o naruszeniu prawa i obejmuje on m.in. funkcjonariuszy czy żołnierzy zawodowych, gwarantując im tym samym odpowiednią ochronę.

Kodeks karny również nie dawał dotychczas ochrony osobom zgłaszającym naruszenia prawa. Jedyne art. 218 k.k. może stanowić narzędzie służące do wykluczenia negatywnych zachowań pracodawcy względem sygnalisty, ale nie w każdym przypadku. Zgodnie z art. 304 § 1 k.p.k. każdy, dowiedziawszy się o popełnieniu przestępstwa ściganego z urzędu, ma społeczny obowiązek zawiadomić o tym prokuratora lub Policję, a przepisy art. 148a oraz 156a k.p.k. winny gwarantować ochronę danych osobowych osoby składającej zawiadomienie lub zeznanie. Powyższe wskazuje wprost na obowiązek społeczny przekazania informacji o popełnieniu przestępstwa w momencie jej posiadania. Prawny obowiązek spoczywa także na instytucjach państwowych oraz samorządowych, które w związku ze swą działalnością pozyskały wiedzę o popełnieniu przestępstwa ściganego z urzędu. Są one

---

¹⁴ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 596/2014 z dnia 16 kwietnia 2014 r. w sprawie nadużyć na rynku (rozporządzenie w sprawie nadużyć na rynku) oraz uchylające dyrektywę 2003/6/WE Parlamentu Europejskiego i Rady i dyrektywy Komisji 2003/124/WE, 2003/125/WE i 2004/72/WE (Dz.U. UE L-173 z dnia 12.06.2014 r.).

¹⁵ Wyrok SN z dnia 2 grudnia 1992 r., I PRN 55/92, OSNC 1993, nr 9, poz. 163.

¹⁶ R. Szymczykiewicz, op. cit., s. 22.

¹⁷ Wyrok TK z dnia 27 stycznia 2003 r., SK 27/02, OTK-A 2003.

¹⁸ R. Szymczykiewicz, op. cit., s. 32.

zgodnie z treścią art. 304 § 2 k.p.k. obowiązane niezwłocznie zawiadomić prokuratora lub Policję.

Ustawa o ochronie osób zgłaszających nadużycia, bazująca na europejskiej Dyrektywie, regulująca m.in. warunki objęcia ochroną osoby zgłaszające lub publicznie ujawniające informacje o naruszeniach prawa, rozumiane jako „informacje, w tym uzasadnione podejrzenie, dotyczące zaistniałego lub potencjalnego naruszenia prawa, do którego doszło lub prawdopodobnie dojdzie w organizacji [...]”¹⁹. Katalog naruszeń zdefiniowanych w ustawie obejmować ma swoim zasięgiem ogrom naruszeń, w tym mających istotny wpływ na bezpieczeństwo publiczne, m.in. zamówień publicznych, usług i produktów finansowych, zapobiegania praniu pieniędzy, bezpieczeństwa produktów, ochrony środowiska i ochrony radiologicznej/bezpieczeństwa jądowego, zdrowia publicznego, ochrony konsumentów, ochrony prywatności i danych osobowych, bezpieczeństwa systemów informatycznych czy interesów i rynku wewnętrznego Unii Europejskiej. Wykluczone z przepisów ustawy zgodnie z § 5 zostały informacje niejawne, tajemnica związana z wykonywaniem zawodu, tajemnica narady sędziowskiej oraz postępowania karne. Punkt 5 powyższego paragrafu wyklucza także zastosowanie przepisów ustawy względem zamówień publicznych na rzecz obronności oraz bezpieczeństwa w rozumieniu art. 7 pkt 36 ustawy z dnia 11 września 2019 r.²⁰ Ustawa nie ma jednak mocy uchylenia zapisów II załącznika do Dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2019/1937 w sprawie ochrony osób zgłaszających naruszenia prawa Unii.

Najbardziej istotnym z punktu widzenia sygnalistów jest rozdział 2 ustawy, zakazujący wszelkich działań odwetowych względem sygnalistów oraz wszelkich form niekorzystnego traktowania, w tym przybierającego formę groźby lub próbę zastosowania środka określonego w ust. 2 rozdziału 2 ustawy, chyba że zostanie udowodnione działanie z powodów obiektywnych. Kolejne artykuły ustawy warunkują pociągnięcie sygnalisty do ewentualnej odpowiedzialności dyscyplinarnej. Precyzują także podstawy odpowiedzialności za szkodę, z tytułu naruszenia praw innych osób lub obowiązków określonych w przepisach prawa, w szczególności w odniesieniu do: zniesławienia, naruszenia dóbr osobistych, praw autorskich czy przepisów o ochronie danych osobowych oraz obowiązku zachowania tajemnicy przedsiębiorstwa²¹. Wśród środków ochrony znalazły się również wypowiedzenie lub rozwiązanie umowy o obrocie gospodarczym oraz odmowa przyznania, ograniczenia lub odebrania uprawnienia/koncesji/zezwoleń lub ulgi.

Projekt ustawy precyzuje konieczność tworzenia bezpiecznych kanałów zgłaszania nieprawidłowości, czy to wewnętrzne, czy zewnętrzne, takie jak organy publiczne, które w myśl definicji o bezpieczeństwie publicznym odpowiadają za zapewnienie bezpieczeństwa publicznego²². Organizacje przyjmujące i dokonujące weryfikacji zgłoszeń oraz podejmujące się działań następczych winny uniemożliwiać uzyskanie dostępu do informacji osobom nieupoważnionym i zapewnić ochronę tożsamości osoby dokonującej zgłoszenia jak i osób,

---

¹⁹ Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady Europy (UE) 2019/1937 w sprawie ochrony osób zgłaszających naruszenia prawa Unii, op. cit.

²⁰ Ustawa z dnia 11 września 2019 r. – Prawo zamówień publicznych (Dz.U. z 2021 r. poz. 1129).

²¹ Projekt ustawy o ochronie osób zgłaszających naruszenia prawa, na <https://www.legislacja.gov.pl/projekt/12352401>, art. 17–18, dostęp: 12.06.2022 r.

²² A. Zieliński, *Bezpieczeństwo publiczne jako podstawowy obowiązek państwa ze szczególnym uwzględnieniem roli policji w tym obszarze działań*, Kraków 2017, s. 86.

których zgłoszenie dotyczy. Sygnalista ma do wyboru zarówno formę zgłoszenia wewnętrznego, w miejscu zatrudnienia, jak i bezpośrednio formę zgłoszenia zewnętrznego, którego organem centralnym będzie Rzecznik Praw Obywatelskich. Kolejnym poziomem dokonania zgłoszenia jest tzw. ujawnienie publiczne, w ramach którego zgłaszający podlega ochronie przysługującej sygnaliście w dwóch przypadkach: w momencie wykorzystania ścieżki wewnętrznej oraz zewnętrznej przy jednoczesnym braku podjęcia odpowiednich działań naprawczych lub braku informacji zwrotnej o podjęciu takich działań przez podmioty lub w momencie wykorzystania wyłącznie ścieżki zewnętrznej oraz braku działań naprawczych czy informacji zwrotnej. Wyjątek od tych regulacji stanowi sytuacja ujęta w Art. 54 projektu ustawy, kiedy sygnalista pozostaje w przeświadczeniu, iż naruszenie może stanowić bezpośrednie lub oczywiste zagrożenie dla interesu publicznego, w szczególności gdy istnieje ryzyko nieodwracalnej szkody lub może narazić dokonującego zgłoszenie zewnętrzne na działania odwetowe lub w przypadku podejrzenia, iż istnieje niewielkie prawdopodobieństwo, że zgłoszenie zewnętrzne nie doprowadzi do skutecznego przeciwdziałania naruszeniu z uwagi na szczególne okoliczności sprawy. Ponadto jako dodatkowy element ochronny projekt ustawy przywołuje przepisy karne, które nakładają sankcje w postaci kary grzywny, kary ograniczenia wolności lub pozbawienia wolności do lat 3 za utrudnianie dokonania zgłoszenia, podejmowanie działań odwetowych wobec sygnalisty lub naruszenie obowiązku zachowania poufności tożsamości osoby, która dokonała zgłoszenia²³.

Mija pół roku od upływu terminu na implementację unijnej dyrektywy o sygnalistach z 23 października 2019 r. Na dzień 17 grudnia 2021 r. właściwie żadne z państw członkowskich Unii Europejskiej nie miało przyjętych przepisów krajowych wdrażających powyższą dyrektywę do krajowych systemów prawnych. Wśród europejskiego grona jest także Polska, którą 27 stycznia 2022 r. Komisja Europejska wezwała do usunięcia naruszenia prawa unijnego w postaci braku transpozycji dyrektywy. 12 kwietnia br. na stronach Rządowego Centrum Legislacji ukazał się drugi projekt ustawy o sygnalistach, gdyż w toku konsultacji publicznych pierwszy projekt ustawy spotkał się z tak znaczącą liczbą uwag krytycznych, że projektodawca zdecydował się na przedstawienie nowego projektu ustawy. Nowy projekt ustawy wprowadza szereg istotnych zmian. Niestety część z uwag zgłaszanych do pierwszego projektu wciąż nie została należycie rozpatrzona. Zatem czekamy na kolejne propozycje rozwiązań w tej materii.

Bibliografia

- Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady Europy (UE) 2019/1937 w sprawie ochrony osób zgłaszających naruszenia prawa Unii (Dz.U. UE L305 z 26.11.2019 r.).
- Gwardyński R., *Safety In Praxeological Approach*, [w:] *Security – Threats, Lav and Organization, Schriften zu Mittel- Und Osteuropa In der Europäischen Integration, Band 24*, red. G. Sander i In., Verlag Dr. Kovač, Hamburg 2019.
- Kukułka J., *Bezpieczeństwo a współpraca europejska: współzależność i sprzeczność interesów*, „Sprawy Międzynarodowe” 1982.

²³ Ibidem, art. 56–58.

- Projekt ustawy o ochronie osób zgłaszających naruszenia prawa na <https://www.legislacja.gov.pl/projekt/12352401>, art. 17–18, dostęp: 12.06.2022 r.
- Rezolucja Parlamentu Europejskiego z dnia 24 października 2017 r. w sprawie uzasadnionych środków ochrony sygnalistów działających w interesie publicznym podczas ujawniania poufnych informacji posiadanych przez przedsiębiorstwa i organy publiczne (2016/2224(INI)), (Dz.U. UE. C-346 z dnia 27.09.2018 r.).
- Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 596/2014 z dnia 16 kwietnia 2014 r. w sprawie nadużyć na rynku (rozporządzenie w sprawie nadużyć na rynku) oraz uchylające dyrektywę 2003/6/WE Parlamentu Europejskiego i Rady i dyrektywy Komisji 2003/124/WE, 2003/125/WE i 2004/72/WE (Dz.U. UE L-173 z dnia 12.06.2014 r.).
- Szymczykiewicz R., *Miejsce tzw. sygnalistów w polskim systemie prawnym*, Warszawa 2018.
- Traktat o funkcjonowaniu Unii Europejskiej (Dz.U. UE C-326 z dnia 26.10.2012 r.).
- Ustawa z dnia 11 września 2019 r. – Prawo zamówień publicznych (Dz.U. z 2021 r. poz. 1129).
- Wurm M., *Die Whistleblower-Richtlinie der EU: Was sind die Konsequenzen für Unternehmen?*, na: <https://se-legal.de/die-whistleblower-richtlinie-der-eu-was-sind-die-konsequenzen-fur-unternehmen/>.
- Wyrok SN z dnia 2 grudnia 1992 r., I PRN 55/92, OSNC 1993, nr 9, poz. 163.
- Wyrok TK z dnia 27 stycznia 2003 r., SK 27/02, OTK-A 2003.
- Zieliński A., *Bezpieczeństwo publiczne jako podstawowy obowiązek państwa ze szczególnym uwzględnieniem roli policji w tym obszarze działań*, Kraków 2017, s. 86.

SUMMARY

Robert Socha, Alina Wołoch

Legal protection of whistleblowers – selected aspects

From the perspective of the need to ensure safety of the society by ensuring the safety of the individual, it is important to introduce legal regulations that will guarantee protection to individuals reporting instances of law violation, the so-called whistleblowers. Under current legislation, their only protection is the relevant labor court and, in some cases, the criminal procedure code. The European Union's goal is to enforce, through its Directive, the introduction of appropriate regulations at the national level, that will contribute to ensuring an adequate level of security for whistleblowers, both through internal company channels and at the public authorities level or in the event of public disclosure.

Key words: protection, whistleblowers, safety, EU Whistleblowers Directive.

Data wpływu artykułu: 27.06.2022

Data akceptacji artykułu: 15.07.2022